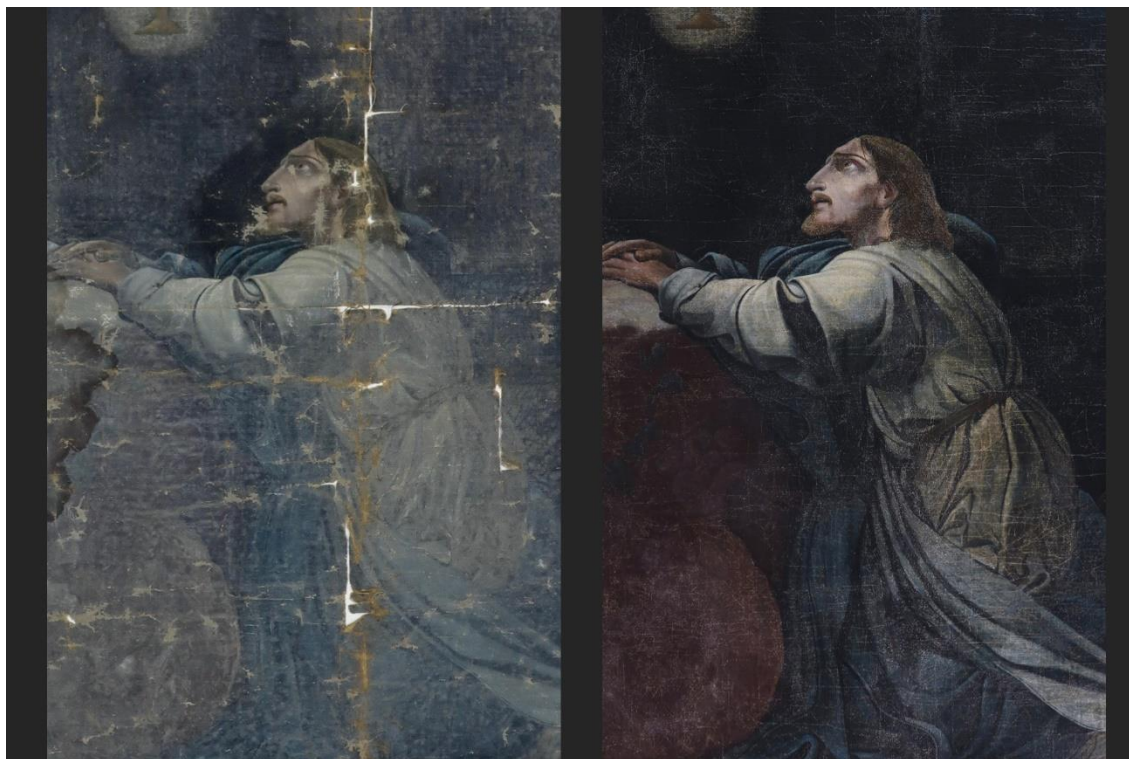

Stāsts par gleznu un tās nezināmo autoru

Gundega Jeruma, restauratore

Patīkams ir tas mirklis, kad nejauši, vai tomēr viss ir Dieva rokās, tu vari gleznas autora vietā norādīt nevis “nezināms autors”, bet, ja ne 100% apgalvot, ka tas ir oriģināls, vismaz saprast, no kā radīta kopija.

Pateicoties Ingrīdai Stepulei, Latvijas mākslas akadēmijas bibliotekārei, man kādā brīdī sirds sāka pukstēt straujāk. Ingrīdai 2020.gada vasarā bija jākārtota lielā formāta reprodukciju albūmi bibliotekas grāmatu skapjos. Ingrīda pati ir beigusi LMA vitrāžas nodaļu. Satikāmies un iegāju pie viņas bibliotēkā iedzert kafiju. Pie kafijas tases apspriežam mākslu un jaunieguvumus LMA bibliotēkā. Viņa stāsta, ka darbs iet gausi, jo pārcilājot katalogus ir grūti atturēties tos nepašķirstīt. Ingrīda man sāk stāstīt, ka kādā no Krievijas glezniecības katalogiem redzējusi līdzīgu gleznu tai, kuru restaurēju es. Biju viņu uzaicinājusi uz Latvijas Restauratoru biedrības rīkoto izstādi Rīgas Biržā ”NO PAGĀTNES UZ NĀKOTNI”, kur piedalījos ar Silenes Romas katoļu baznīcai piederošo gleznu “Jēzus Ģetzemanes dārzā”. Gleznas autors nezināms, pirms restaurācijas darbiem glezna bija izpostīta līdz nepazīšanai tā, ka knapi nolasāms sižets.

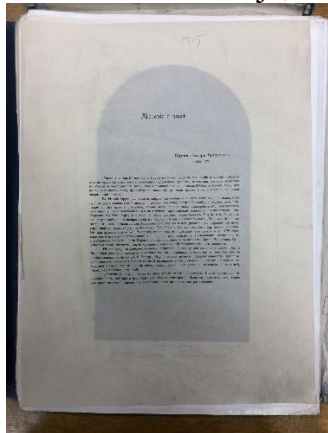
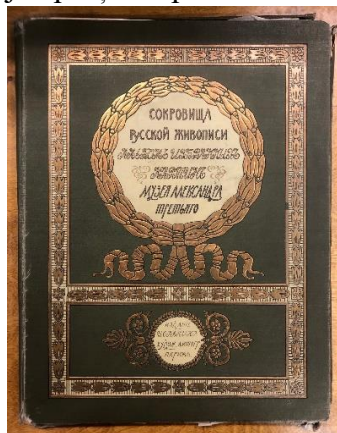
Glezna pirms un pēc restaurācijas

Autors nezināms, 19.gs.beigas?, audekls/eļļa, 89,5 x 69,5 cm.

Pirmo reizi gleznu ieraugot, 2018.gada pavasarī, Silenes Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīcā, ieraudzīju vairākkārt salocītas lina audekla lupatas izskatā. Atlokot lupatiņu ieraudzīju ļoti augstas klases glezniecību, akadēmiski labu zīmējumu, kompozīciju un

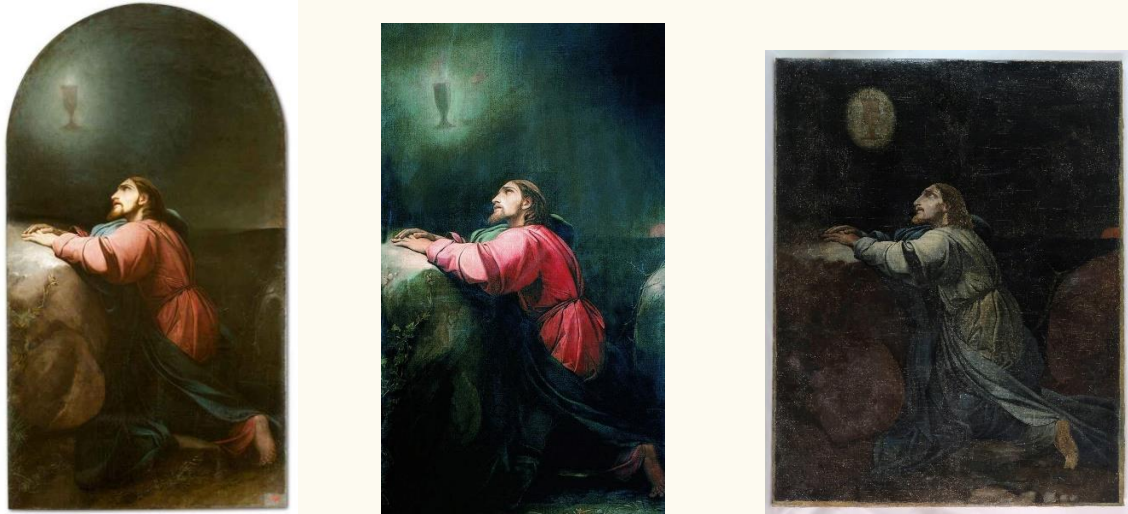
smalkas krāsu nianšes. Protams to, ko saskatīju es, redz tikai restaurators ar pieredzi. Saprātu, ka šo gleznu obligāti jāmēģina glābt un parādīt citu acīm. Sagatavoju gleznas aprakstu un projekts pēc kāda laika tika iesniegt Rietumu banka labdarības fondam, materiālam atbalstam gleznas restaurācijai. Projekts tika akceptēts 2018.gada rudenī, par to bija liels prieks ne tikai man. Silenes mācītājs Vjačeslavs Rošlaks šo gleznu bija atradis 1998.gadā zem baznīcas grīdas dēļiem bēniņos. Kad sāku restaurēt, tīrīt šo gleznu un varēju jau ieraudzīt attīrīto gleznojumu, sāku aizvien vairāk pārliecināties par augsto meistarību kādā uzgleznots šis darbs. Tonējot varēju sajust smalko toņu izvēli. Gleznā izmantoti tikai 5 toņi, ar kuriem panākts skaists gleznojuma dziļums. Varētu teikt, ka izjutu spēcīgu Itāļu meistarū rokkrakstu, auduma drapēriju gleznojums modelēts ļoti izsmalcināti. Visas manas sajūtas palika manī, jo pie mākslas darba izstādē un pasē varēju ierakstīt vien- autors nezināms.

Atgriežoties pie mirkļa, kad sāku šķirstīt lielos katalogus Latvijas Mākslas akadēmijas bibliotēkā ar nosaukumu "Krievu glezniecības dārgumi" gleznas no Aleksandra III muzeja kolekcijas, mani jau pārņēma patīkams satraukums. Un te nu tas bija, manas restaurētās gleznas oriģināls.

Fjodors Antonovičs Bruni (īstajā vārdā saukts Fidelio Bruni) Itāļu izcelsmes krievu gleznotājs, kurš dzimis 1799.gada 10.jūnijā Milānā. Šveices Itāļu gleznotāja un gleznu restauratora Antonio Bruni ģimenē, kurš 1807.gadā ar visu ģimeni pārceļas uz dzīvi Krievijā. F.A.Bruni ir viens no izcilākajiem krievu akadēmiskās glezniecības meistariem, kurš gleznojis vēsturiskas un Bībeles ainas. Savu pirmo ievērojamāko darbu uzglezno jau 22.gadu vecumā. Bijis arī pasniedzējs Imperatora mākslas akadēmijā no 1836.gada un no 1955.gada arī tās pašas mākslas akadēmijas rektors. Savas dzīves nogalē bijis goda loceklis vairākās citās Eiropas mākslas akadēmijās kā piemēram Boloņas, Milānas. Goda profesors Florences mākslas akadēmijā un Svētā Lūkasa akadēmijā Romā. Miris 1875.gada 30.augustā Krievijā.

Viens no viņa izcilākajiem darbiem, ko atzinuši arī viņa laika biedri, ir tieši manis restaurētās gleznas sižets Jēzus Ģetzemanes dārzā vai kā oriģināli saucās šī glezna "Моление о чаше". Šo bībeles sižetu viņš pirmo reizi uzglezno Itālijā ap 1830.gadiem. Pats viņu vairākkārt gleznojis atkārtoti, viena no viņa gleznām, kuru viņš gleznojis 1957.gadā, kā dāvanu draugam, atrodas Krievijā, Voronežas mākslas muzeja patstāvīgajā ekspozīcijā. Šis darbs stipri atšķirās no viņa pirmajiem darbiem. Ieskatam daži no viņa šī sižeta darbiem un manis restaurētā Silenes glezna.

1. F.A.Bruni 1836.g, Saratovas mākslas muzejs.
2. F.A.Bruni 1830.gadu vidus, audekls/eļļa, 246 x 134,5 cm, Valsts Krievijas mākslas muzejs.
3. Silenes Romas katoļu baznīcas nezināmā autora glezna.

F.A.Bruni gleznu ar šo sižetu esot kopējuši daudzi citi tā laika mākslinieki. Šī glezna bijusi pieprasīta Bībeles sižeta interpretācija ilgi pēc tam un arī mūsdienās.

Apgalvot, ka tas būtu F.A.Bruni gleznots nevar. Bet sižets ir no F.A.Bruni gleznas, kas arī ir vērā ņemams fakts. Varbūt kādreiz būs iespēja noskaidrot vēl kādu faktu par šo gleznu. Vēl viens apliecinājums tam, ka Latvijas tālākajā nostūrī arī pirms 100.gadiem zināja un saprata, kas ir laba glezniecība. Prieks, ka bija iespējams saglabāt šī izcilā gleznotāja gleznas kopiju vai interpretāciju, kuru ir iespējams apskatīt Silenē. Ticēsim brīnumiem, kuri dažreiz notiek, lai būtu iespējams atšķetināt kādu nezināmu vēstures faktu.

Izmantotie informācijas avoti:

<http://mkram.ru/ru/2018/06/09/bruni-fedor-antonovich/>

http://www.rusbibliophile.ru/Book/Polovcov_A_V_Fedor_Antonovich

Latvijas Mākslas akadēmijas biblioteka